

операцій, що звільняються від оподаткування, або підлягають під спеціальні режими оподаткування, а також інформацію щодо податкових пільг, які застосовуються підприємствами. Це стає можливим на основі розробленого Положення облікової політики для конкретних підприємств.

Не менш важливим питанням організації обліку на підприємствах є формування робочого плану рахунків щодо зобов'язань за податками і зборами, який має наводитись у додатку до наказу про облікову політику. При цьому важливо виокремити окремі аналітичні рахунки для основних видів податків та зборів, які сплачуються конкретними підприємствами.

Для подолання проблем, які виникають при заповненні форм податкової звітності пропонуються такі шляхи вирішення: узгодити терміни подання податкових декларацій у разі зміни їх форми та методики заповнення; удосконалити порядок заповнення податкової звітності. [1, с.64]

Не менш важливим питанням є удосконалення визначеного законодавством порядку заповнення податкової звітності з метою уникнення проблем при її прийнятті контролюючими органами. [1, с.65]

Загалом вдосконалення звітності в оподаткуванні має бути направлене на створення простих форм звітності і зменшення кількості додатків до неї.

Перспективним напрямом вдосконалення обліку є забезпечення підвищення ступеня комп'ютеризації та автоматизації процесів обліку бази та об'єктів оподаткування, розрахунків податків, складання й подання податкової звітності до фіскальних органів.

Використання зазначених заходів сприятиме спрощенню облікового процесу на підприємствах, поліпшить організацію обліку та звітності в оподаткуванні та дозволить підприємству уникнути штрафів, досягнути високого рівня прибутковості.

Література:

1. Мурована Т. Особливості організації обліку зобов'язань за податками і зборами в умовах реалізації екологічної політики в Україні / Т. Мурована // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2013. вип. 6 (147). - с. 61-66.

УДК 657.1

Пігош В.А.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і фінансів,
Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Починаючи з 2012 року, Міністерство фінансів України активно зайнялося питаннями методології бухгалтерського обліку, казначейського обслуговування, складання звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, оскільки необхідність прийняття нових документів

зумовлена ст. 56 Бюджетного кодексу України [1] та реалізацією Стратегії модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі [9]. Протягом останніх п'яти років Міністерством фінансів України розроблено та затверджено низку національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (далі - НП(С)БОДС), чільне місце серед яких займає НП(С)БОДС 123 «Запаси». Поряд з цим, Мінфін зробив свій внесок у процес удосконалення та реформування системи бухгалтерського обліку в бюджетній сфері, яскравим прикладом чого є введення в дію Положення з бухгалтерського обліку запасів бюджетних установ (далі – Положення), затверджене наказом № 947 від 14.11.2013 р. [8].

Положення набрало чинності з 01.01.2014 р. у зв'язку з чим із зазначеної дати втратила чинність Інструкція № 125, затверджена Державним казначейством, якою бюджетні установи керувалися з 2001 року. У зв'язку з цим потребують дослідження методологічні й методичні аспекти обліку запасів, а також положення їх практичного застосування в установах сектору державного управління.

Проблеми організаційних та методологічних засад обліку матеріальних цінностей бюджетних установ знайшли своє відображення у працях таких вітчизняних учених, як Атамас П.Й., Джога Р.Т. [2], Дорошенко О.О. [3], Левицька С.О. [5], Ловінська Л.Г. [6], Свірко С.В. [6], Сушко Н.І. [10], Чечуліна О.О. та ін. Разом з тим, окремі методологічні аспекти відображення в обліку запасів бюджетних установ, визначені в Положенні [8] та НП(С)БОДС 123 «Запаси» [7], є новими для вітчизняного обліку бюджетних установ, що зумовлює необхідність подальших досліджень даних питань.

Положення з бухгалтерського обліку запасів бюджетних установ [8], що прийшло на зміну Інструкції № 125 [4], є для бюджетних установ основним документом, у якому визначені методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси. Насамперед звертає на себе увагу нова структура Положення [8]. Завдяки їй вимоги до обліку запасів у Положенні порівняно з Інструкцією № 125 [4] згруповані в окремі розділи та виглядають, на наш погляд, більш структурованими. Водночас Положення має й певні недоліки. Окремі норми цього документа сприймаються дещо складно, оскільки написані мовою НП(С)БОДС 123 «Запаси» [79] і незвичні для фахівців бюджетної сфери, що здійснюють практичну діяльність.

В Положенні [8] суттєво підкоригована термінологія, що використовувалася раніше в Інструкції № 125 [4]. Зауважимо, що визначення терміна «запаси» Міністерство фінансів України запозичило з НП(С)БОДС 123 «Запаси» [7], який повинен набрати чинності з 01.01.2015 року. На нашу думку, це не єдиний момент у Положенні, який Мінфін запозичив в цьому документі. Тому є всі підстави розглядати Положення як перехідний трансформаційний варіант між Інструкцією № 125 та згаданим Стандартом.

Класифікація запасів, передбачена Інструкцією № 125 [4], залишилася незмінною. Аналогічно, як і в минулому, у складі запасів бюджетні установи обліковують: виробничі запаси; тварин на вирощуванні та відгодівлі; малоцінні та швидкозношувані предмети; матеріали і продукти харчування; готову

продукцію; продукцію сільськогосподарського виробництва.

Така класифікація запасів, наведена в п. 3 Положення [8], відповідає назві рахунків, призначених для обліку таких активів у Плані рахунків. Проте в Положенні, на відміну від Інструкції № 125, не описана детальна характеристика кожної групи запасів у розрізі субрахунків. На наш погляд, це зумовлено тим, що така інформація про субрахунки, призначені для обліку запасів, наведена в Плані рахунків.

Щодо складу запасів згідно НП(С)БОДС 123 «Запаси» [7], то на відміну від Інструкції № 125 [4] та Положення [8], до нього віднесено поточні біологічні активи, активи, що становлять державні матеріальні резерви та запаси (резерви нафтопродуктів, зерна)

Особливу увагу в Положенні [8] приділено порядку визначення вартості запасів під час надходження та вибуття. Так, у бухгалтерському обліку установи запаси відображають за балансовою вартістю, тобто за тією вартістю, яку відображають у балансі.

На дату балансу запаси за НП(С)БОДС 123 «Запаси» [7], на відміну від Положення [8] та Інструкції № 125 [4], оцінюються за меншою з двох оцінок: первісною вартістю(собівартістю) або чистою вартістю реалізації (такий підхід до оцінки стосується усіх запасів за винятком таких, що утримуються з метою розподілу, споживання в процесі виробництва товарів безоплатно або за номінальною вартістю (або для яких не існує активного ринку). У Положенні встановлено новий механізм визначення первісної вартості запасів залежно від того, як саме запаси були отримані установою.

Введення в дію Положення як перехідного нормативно-правового документу щодо обліку запасів бюджетних установ між Інструкцією № 125 та НП(С)БОДС 123 «Запаси» є важливим кроком на шляху до трансформації бухгалтерського обліку в державному секторі, який сприятиме гармонізації вітчизняної облікової практики до міжнародних стандартів.

Література:

1. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 08.07.2010 р. № 2457-VI. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

2. Джога Р. Облік у бюджетних установах: основи побудови, нормативна база, реформування / Р. Джога // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 8-9. – С. 36.

3. Дорошенко О.О. Запаси бюджетних установ: порівняльний аналіз сучасної облікової практики та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі / О.О. Дорошенко // Незалежний аудитор. - 2012. - № 2(IV). - С. 50-54.

4. Інструкція з обліку запасів бюджетних установ [Електронний ресурс] : наказ Держказначейства України від 08.12.2000 р. №125. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0937-00>.

5. Левицька С. Окремі питання реформування бюджетного обліку: стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі / С. Левицька // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №6. – С.34-39.

6. Ловінська Л. Фінансовий облік у державному секторі: міжнародний підхід. Ч.1 / Л. Ловінська, С. Свірко, Т. Єфименко, О. Канцуров. – К.: Аграрна наука, 2009. – 480 с.

7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. №1202. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main>

8. Про затвердження Положення з бухгалтерського обліку запасів бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерському обліку бюджетних установ [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 14.11.2013 р. № 947. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2063-13>

9. Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів від 16 січня 2007 р. № 34. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=83759&_id=83023.

10. Сушко Н. Реформування бухгалтерського обліку в державному секторі триває / Н. Сушко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8-9. – С. 22-27.

УДК 336.146.347

Савчук Л.І.,

к.е.н., доцент кафедри обліку
в державному секторі економіки та сфері послуг,
Тернопільський національний економічний університет

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Для забезпечення організації діяльності заклади охорони здоров'я, як і інші бюджетні установи, наділені відповідним ресурсним потенціалом, важливою складовою якого є фінансові ресурси.

Забезпечення бюджетних установ певним обсягом фінансових ресурсів є необхідною умовою розв'язання соціально-економічних завдань, поставлених перед ними. Специфіка їх фінансування насамперед полягає в тому, що домінуючим джерелом фінансового забезпечення діяльності є кошти Державного бюджету. Відповідно зростає відповідальність розпорядників вказаних коштів щодо забезпечення їх ефективного раціонального використання.

Важливою умовою сучасного управління процесом як акумуляції, розподілу фінансових ресурсів на рівні бюджетної установи, так і їх раціонального використання є належним чином організована система бухгалтерського обліку та економічного аналізу.

Важливість проблеми забезпечення раціонального використання фінансових ресурсів бюджетних установ зумовила пріоритетність висвітлення